

Beredskapsplan for Høybråten Skoles Musikkorps

Oppdatert 28. september 2020

1. Innledning

Landsmøtet til Norges Musikkorps Forbund (NMF) vedtok i 2008 at det skulle utarbeides beredskapsplaner for musikkorps, og at dette innarbeides i mønstervedtektene. Beredskapsplanen for Høybråten Skoles Musikkorps bygger på den generelle beredskapsplan til NMF.

Formål med beredskapsplanen:

- Klarlegge ansvar og fordeling av arbeidsoppgaver tilknyttet kritiske situasjoner.
- Beskrive håndtering av forulykkede, pårørende, korpstillitsvalgte og evt. media.

Beredskapsplanen trer i funksjon ved enhver krisesituasjon som involverer korpsets medlemmer på arrangementer der korpset deltar som en enhet.

2. Definisjoner

Krise

Med krise menes en uventet hendelse som rammer mennesker eller verdier på en uønsket, skadelig måte. En krise kan oppstå på grunn av uhell og ulykker, eller den kan oppstå på grunn av bevisste, planlagte handlinger som f.eks. sabotasje.

Beredskap

Med beredskap menes forberedte planer og tiltak som bedrer korpsets evne til å handle raskt og riktig i krisesituasjoner.

Beredskapsteam

Med beredskapsteam menes korpsets interne beredskapsorganisasjon, normalt to personer i styret (leder og korpsetsleder eller nestleder). En i beredskapsteamet utpekes som beredskapsleder. For korpsturer eller andre arrangementer på andre steder enn nærområdet for korpset, utpekes kriseleder for den enkelte tur/arrangement. Disse er beskrevet i korpsets organisasjonskart, og fremkommer tydelig på korpsets WEB side.

Varsling/Nødtelefoner

Dersom en krisesituasjon oppstår, varsles politi, brann, lege eller sykehus direkte. På turer eller under seminarer varsler kriseleder beredskapsleder.

3. Nødtelefoner

Norge: BRANN 110   POLITI 112   AMBULANSE 113
Sverige: 112   (felles nødnummer)

Dette skal du opplyse om:

1. Hvem ringer?
2. Telefonnummeret du ringer fra.
3. Hva har skjedd?
4. Når skjedde det?
5. Har du varslet andre?

4. Ansvarsområde for beredskapsleder/kriseleder

Beredskapsleder har ansvar for å varsle politi/myndigheter og se til at nødvendig eksternt hjelpe- og redningspersonell er innkalt. Dersom omfanget og situasjonen tillater det, bør beredskapsleder delta i en eventuell førstegangsvarsling av pårørende.

Dersom krisesituasjonen gjelder for et spesielt arrangement, f.eks et korpsstevne/-tur, skal den utnevnte kriseleder ta ledelsen mens beredskapsleder blir varslet og kan tre inn i sine oppgaver hjemme. Det må til enhver tid være klart at det er kriseleder som har det overordnede ansvaret for å organisere beredskapen i forbindelse med en ulykke. Det må også være klart hvem som kan tre inn i dennes stilling dersom nødvendig.

Beredskapsleder og kriseleder skal til enhver tid være tilgjengelig på telefon.

5. Huskeliste for kriseleder i forbindelse med turer og andre arrangementer utenfor korpsets nærområde

Den som er utpekt som kriseleder skal sette seg inn i beredskapsplanen, gjøre nødvendige supplement tilpasset den aktuelle tur/seminar og gå gjennom dette med alle ledsagere. Videre skal kriseleder forsikre seg om at beredskapsleder for skolekorpset (som ikke er en del av reisen) har nødvendig informasjon om hvem som er med på reisen, program og kontaktinformasjon til pårørende. Videre skal kriseleder forsikre seg om at en har med på reisen all nødvendig kontaktinformasjon om pårørende, støtteapparat til hjelp om en utilsiktet situasjon skulle oppstå etc.

I god tid før avreise skal kriseleder sørge for å verifisere at deltagende musikanter, dirigenter/instruktører og ledsagere er innmeldt i NMF, eller har egen reiseforsikring. Dette gjøres i samarbeid med sekretær.

Korpset har gjennom medlemskap i NMF forsikringsavtale med forsikringsselskapet If, se punkt 8 nedenfor. Kontaktinformasjon i forbindelse med skade og/eller hjemreise verifiseres på NMFs nettsider, www.spilleglede.no, før avreise. NMF har også lagt ut sammenfattet informasjon som er nyttig å ha med på reisen.

Dersom turen går utenlands, skal kriseleder sørge for at følgende informasjon om de reisende overlates til beredskapsleder før avreise:

- kopi av pass
- kopi av flybilletter
- kopi av reiseforsikringsbevis
- navn og telefonnummer til turdeltakere
- navn og telefonnummer til pårørende

Før avreise eller så snart som mulig etter ankomst må deltakerne bli orientert om generelle regler for sikkerhet og forsiktighet.

Kriseleder må ta ledelse. Opptre rolig og bestemt. Organiser arbeidet og fordel oppgavene. Gi direkte, enkle og entydige ordrer.

Dersom en ulykke eller annen dramatisk hendelse inntreffer vil dette medføre konsekvenser for programmet på turen. Kriseleder vurderer i samråd med beredskapsleder hvilke tiltak som må gjennomføres. Kriseleder må ha en liste over kontaktpersoner som må kontaktes i slike tilfeller.

6. Pårørende

Beredskapsleder og kriseleder har ansvaret for all kontakt med de pårørende.

Ved dødsfall skal imidlertid informasjonen alltid gis av offentlig instans, dvs. politi eller prest.

Faste rutiner og klare rammer for kontakt med de pårørende vil skape større ro og trygghet for alle parter. I en beredskapssituasjon vil man være mer avhengig av prosedyrer og klart definert ansvar enn i en normal situasjon.

Beredskapsleder eller kriseleder vurderer om en representant fra NMF skal kontaktes for å reise til et eventuelt krisested i den grad det er behov for støtte av involverte/pårørende på stedet. **Telefonnummeret til NMF er (+47) 815 56 777.**

Det skal også vurderes å åpne egne lokaler for pårørende som ønsker å oppholde seg i nærheten av beredskapsteamet/krisestedet.

7. Informasjon

Dersom det er en alvorlig ulykke som skjer, vil dette skape medieinteresse. Det er da viktig å utpeke en person i beredskapsteamet som kan håndtere ekstern informasjon. Det er viktig at all informasjon til medier går gjennom den samme personen. Dette må gjøres for å sikre at riktig informasjon gis ut.

På krisestedet bør følgende aktiviteter gjennomføres:

- Dersom det er mulig, opprettes et informasjonscenter på hjemstedet hvor telefonhenvendelser fra pressen kan besvares og det øvrige informasjonsarbeidet organiseres. Telefonen i informasjonscenteret skal være kontinuerlig bemannet.
- Så raskt som mulig produseres en enkel faktaorientert pressemelding om hva som har skjedd, hvor og når, og eventuelt hvor mange som er involvert.

Informasjon om navn og status på forulykkede påligger det offentlige. Ikke spekuler i årsak til ulykke, skyldspørsmål eller omfang. Det er politiets oppgave.

Ved en ulykke som inntreffer i løpet av en tur/arrangement, er det viktig at all informasjon som blir gitt til beredskapsleder går gjennom kriseleder. Det er også viktig at beredskapsleder er informert før deltakerne kontakter pårørende. Der ulykken er skjedd, er kriseleder ansvarlig for å gi et tilbud til alle involverte om en samling der det gis informasjon og mulighet for samtale.

Hjemme i Norge er beredskapsleder ansvarlig for å gi et tilsvarende tilbud om samling av musikanter og pårørende som har nær tilknytning til de som er innblandet i en større ulykke.

På slike møter er det viktig at deltakerne/pårørende får vite hva korpset og politiet vet om omstendighetene bak hendelsen. De som møter, må gis mulighet til å stille spørsmål. De ansvarlige må svare så åpent og saklig som mulig. Slike møter gjentas når det er noe nytt i saken.

8. Forsikringsforhold og eventuell hjemtransport for syke/skadede personer

Korpset har gjennom medlemskap i NMF forsikringsavtale med forsikringselskapet if. Oppdatert informasjon om forsikringsordningen finnes på www.spilleglede.no
Ved skadetilfeller skal en kontakte **Europeiske på tlf +47 214 95 000**
eller **Europeiskes Alarmsentral på tlf +45 701 52 500** (24 timer)
(ved sykdom, ulykker og ved behov for hjemtransport).
OBS! Oppgi **polise nummer 7817774** ved alle henvendelser.

9. Oppsummering og evaluering

Beredskapsleder har ansvar for at det etter at beredskapssituasjonen er over, snarest mulig foretas en oppsummering og evaluering.

Et hvert korps plikter å etablere en beredskapsorganisasjon/beredskapsteam, jfr. NMFs mønstervedtekter § 5.6.

Oslo, 20. september 2020
Erik Bakkelund

Handlingsplan for kriseleder ved kriser

Ved en eventuell krise er det viktig at alle lederne følger instruksjoner fra kriseleder. Eventuelle diskusjoner og evaluering tas i etterkant.

Kriseleder har også ansvar for informasjon hjem og på turen i forbindelse med kriser/uønskede hendelser.

Vi har alle ansvar for å unngå ryktespredning. **Ikke send sms, ring eller meld på sosiale medier før kriseleder gir beskjed om at dette er greit!**

Kriseleder: Øyvind Ihlen (+47) 952 11 653
Beredskapsleder: Erik Bakkelund (+47) 930 46 930

Kontaktperson hjemme: utpekes ved turer

Ledere:

Her listes opp nav og telefonnummer til ledere/voksne som er med HSMK på tur

Enhver leder har ansvar for å melde fra til kriseleder om uønskede situasjoner, regelbrudd og lignende. Dette gjelder enhver leder i enhver situasjon, uansett.

For **ØYEBLIKKELIG HJELP**, kontakt:

Politi: 112

Ambulanse: 113

Brann: 110

Den norske ambassade i besøkslandet: (fyll ut ved utenlandsreise)

UDs døgsoperative senter i Norge: +47 23 95 00 00

Sjømannskirkens beredskapstelefon: +47 951 19 181

Hendelser

Brann:

- Alle møter opp utenfor hotellet (følg beskjed fra hotellpersonale)
- Still opp i ledergruppene.
- Lederne teller opp i sin gruppe og gir beskjed til kriseleder.
- Følg brannvesenets instruksjoner.
- Oppfølging ved fellessamling når faren er over.
- Kriseleder informerer beredskapsleder om situasjonen.

Ulykke med personskade:

- Kriseleder utpeker en leder til å følge den skadede.
- Kriseleder informerer korpsets beredskapsleder.
- Ved lettere skader informerer kriseleder pårørende.
- Kriseleder informerer alle ved fellesmøte, hvis nødvendig.
- Følg opp de som har spesielle behov (øyenvitner, nære venner m.m.).

Ulykke med alvorlig skade eller alvorlig sykdom:

- Kriseleder utpeker en leder til å følge den skadede.
- Kriseleder informerer korpsets beredskapsleder om situasjonen.
- Kriseleder tar kontakt med forsikringselskap.
- Kriseleder tar kontakt med ambassade/UD.
- Kriseleder informerer pårørende, og gir beskjed om at beredskapsleder er tilgjengelig.
- Kriseleder har løpende dialog med pårørende/beredskapsleder/sykehus/politi/UD/ambassade og eventuelt Sjømannskirken.
- Følg opp de som har spesielle behov (øyenvitner, nære venner m.m.)
- Kriseleder informerer alle ved fellesmøte.
- Skape ro og trygghet.
- Oppfordre til å ikke bruke sosiale medier eller kontakte andre før kriseleder gir beskjed om at det er greit.

Dødsfall:

- Vi skal IKKE gi melding om dødsfall. Myndighetene er ansvarlige for slik informasjon.
- Kriseleder informerer korpsets beredskapsleder om alvorlig hendelse. Følgende setning kan brukes: *"Det har skjedd en alvorlig ulykke. Jeg kan dessverre ikke si mer nå"*.
- Myndighetene har ansvar for å kontakte pårørende. Kriseleder følger opp dette ved å ha dialog med politi/sykehus/ambassade/UD/politi i Norge.
- Følg opp de som har spesielle behov (øyenvitner, nære venner m.m.).
- Kriseleder informerer alle ved fellesmøte.
- Skape ro og trygghet .
- Oppfordre til å ikke bruke sosiale medier eller kontakte andre før kriseleder gir beskjed om at det er greit.

Dødsfall hjemme:

- Følg opp de som har spesielle behov.
- Kriseleder informerer alle ved fellesmøte hvis nødvendig, gi konkret og god informasjon.
- Skape ro og trygghet.
- Oppfordre til å ikke bruke sosiale medier.

Forsvinninger:

- Meld fra til kriseleder ved forsvinninger.
- Kriseleder har ansvar for å delegere og gi instruksjoner for leting.
- Hent informasjon fra venner.
- Kriseleder informerer alle ved fellesmøte.
- Unngå ryktespredning. Gi konkret, nøktern og lik informasjon.

- Oppfordre til å ikke bruke sosiale medier.
- Kriseleder informerer beredskapsleder om situasjonen.

Voldtekt:

- Dette er en politisak umiddelbart.
- Kriseleder utpeker en leder til å følge offeret til undersøkelser (kun leder, ingen venner).
- Kriseleder varsler korpsets beredskapsleder.
- Kriseleder varsler og informerer pårørende.
- Kriseleder kontakter ambassade/UD.
- Følge opp nære venner og de som har behov.
- Er gjerningsmannen en i reisefølget skal vedkommende ha følge av en leder (som utpekes av kriseleder) i avhør og undersøkelser.
- Kriseleder informerer alle ved fellesmøte, hvis nødvendig.
- Forbedre ledernes tilstedeværelse for å forebygge redsel.
- Oppfordre til å ikke bruke sosiale medier.

Generelt:

- Det er viktig å unngå at noen blir gående alene.
- Glem ikke at også andre enn de som er fysisk skadet, kan føle seg involvert i hendelsen og derfor kan være i behov av oppmerksomhet og egnede tiltak.
- Informasjon og fellesmøter er kriseleders ansvar.
- Det er viktig å unngå ryktespredning. Hold dere til informasjon som blir gitt. Ikke spekuler.

Aktiviseringsopplegg:

Det kan i noen tilfeller være behov for å lage et aktiviseringsopplegg, mens vi planlegger informasjonen som skal gis, innhenter informasjon og tar nødvendige avgjørelser på hva som skal skje videre.

Dette skal skje på en rolig måte - som om det var planlagt.

Ansvarlig for aktiviseringsopplegg: Torbjørn Rasmussen

Beredskapsleder: Erik Bakkelund

Handlingsplan for beredskapsteamet ved kriser

Hendelser:

Brann:

- Beredskapsleder blir oppringt av kriseleder
- Ved falsk alarm - ingen videre oppgaver.
- Ved brann - være tilgjengelig for spørsmål fra foresatte.

Ulykke med lettere personskade::

- Beredskapsleder blir oppringt av kriseleder.
- Være tilgjengelig for spørsmål fra pårørende/foresatte.

Ulykke med alvorlig skade eller alvorlig sykdom:

- Beredskapsleder blir oppringt av kriseleder.
- Være tilgjengelig for spørsmål fra pårørende.
- Være tilgjengelig for å hjelpe kriseleder.
- Beredskapsleder er ansvarlig for å gi et tilbud om samling av musikanter og pårørende til de som er innblandet. Beredskapsleder skal her informere om hva korpset vet og hva politi/sykehus vet om omstendighetene rundt hendelsen.
- Beredskapsleder utnevner en til å være ansvarlig for kontakt med media (det andre medlemmet i beredskapsteamet).
- Det må utarbeides en enkel faktaorientert pressemelding om hva som har skjedd, hvor og når, og eventuelt hvor mange som er involvert. (Informasjon om navn og status på forulykkede påligger det offentlige, likeså informasjon om årsaksforhold).
- Beredskapsleder må vurdere om det skal opprettes et informasjonssenter på hjemstedet.
- Beredskapsleder tar kontakt med de andre deltakernes foresatte og informerer om situasjonen.

Dødsfall:

- Vi skal IKKE gi melding om dødsfall. Ved dødsfall gis alltid info av offentlig instans, dvs. politi/prest.
- Beredskapsleder blir oppringt av kriseleder som gir beskjed om alvorlig hendelse.
- Være tilgjengelig for å hjelpe kriseleder.
- Beredskapsleder er ansvarlig for å gi et tilbud om samling av musikanter og pårørende til de som er innblandet. Beredskapsleder skal her informere om hva korpset vet og hva politi/sykehus vet om omstendighetene rundt hendelsen.
- Beredskapsleder utnevner en til å være ansvarlig for kontakt med media (det andre medlemmet i beredskapsteamet).
- Det må utarbeides en enkel faktaorientert pressemelding om hva som har skjedd, hvor og når, og eventuelt hvor mange som er involvert. (Informasjon om navn og status på forulykkede påligger det offentlige, likeså informasjon om årsaksforhold).
- Beredskapsleder må vurdere om det skal opprettes et informasjonssenter på hjemstedet.
- Beredskapsleder tar kontakt med de andre deltakernes foresatte og informerer om situasjonen.
- Beredskapsleder har dialog med politi/prest i Follo.

Dødsfall hjemme:

- Beredskapsleder blir oppringt av kriseleder.
- Være tilgjengelig for spørsmål.

Forsvinninger:

- Beredskapsleder blir oppringt av kriseleder.
- Være tilgjengelig for spørsmål.

Voldtekt:

- Beredskapsleder blir oppringt av kriseleder.
- Være tilgjengelig for spørsmål.
- Informasjon skal ikke gis til andre enn pårørende til direkte involverte.

Beredskapsleder har ansvar for at det etter beredskapssituasjonen er over, snarest mulig foretas en oppsummering og evaluering.

Retningslinjer og handlingsplan ifm Covid-19 (Corona-pandemien)

HSMK ønsker å gjennomføre trygge arrangementer. Styret bruker derfor MYE tid på å arbeide med skolen om smittevernregler, for at vi skal få lov til å benytte lokalene til samspill og enkeltøvelser. I tillegg må smitteverntiltakene planlegges, det må avtales med dirigenter, instruktører og de voksne som er til stede, samt legges tilrette for gjennomføring av øvelser. Pr nå får vi lov til å benytte skolen forutsatt at retningslinjene følges.

Vi har medlemmer på tvers av alderstrinn, som går i forskjellige klasser og på forskjellige skoler. Det medfører at reglene våre kanskje avviker fra det den enkelte er vant til fra "sin kohort". Vi har så langt i høst opplevd at det å holde avstand til hverandre (og unngå klemming, håndhilsing, etc) kan være spesielt vanskelig for musikantene å overholde. Dette gjelder også utendørs og overfor andre som ikke er nærkontakter. Inne på øvelsene skal nå alle musikanter ha sin faste plass. Dette er viktig i forhold til eventuell smittesporing.

Styret ønsker ikke at noen blir utsatt for smitte i korpset, og vi gjør alt for at skolen og andre skal føle seg trygge på at korpsets retningslinjer overholdes. Vi ber derfor alle om å ta en ekstra prat med musikantene hjemme om viktigheten av dette.

Retningslinjer for smittevern ved korpsøvelser i HSMK

Samspilløvelser for HSMK kan gjennomføres inne på skolen, med de begrensninger som er avtalt med skolen og som er satt i veileder om smittevern for musikkøvelser (godkjent av Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet), se henvisninger.

De fem pilarene for å bremse smittespredning under musikkøvelser er:

1. Syke personer skal ikke delta på musikkøvelser
2. God hygiene
3. Ingen fysisk nærkontakt mellom personer
4. Vær aktsom ved sambruk av instrumenter og utstyr
5. Øvingslokalet må være egnet: Nok plass til utøvere og utstyr

Alle som skal delta på øvelse må ha gjort seg kjent med smitemåte og symptomer slik det er forklart på Folkehelseinstituttets nettsider.

For musikanter, foresatte, dirigenter og andre i HSMK gjelder følgende for fellesøvelser:

- Ikke kom hvis du eller noen i din familie er syke.
- Hold avstand til alle andre - minst 1 meter, helst mer. Gjelder også i pausene, både inne og ute!
- De 3 korpsene (Hovedkorps, Juniorkorps, Aspirantkorps) regnes som 3 separate faste grupper som ikke skal ha nærkontakt med andre grupper.
- Ingen foreldre, foresatte, søsken, venner eller andre kan bli med inn på skolen. Barna kommer ut etter øvelsen.
- Det er ikke tillatt å bevege seg rundt inne på skolen. Kun øvingsrommene og nærmeste toalett skal benyttes.
- Alle musikantene har faste plasser på øvelsene.
- Alle pakker opp instrumentet ved sin stol.
- Alle dine saker (sekk, jakke og instrumentkasse) må oppbevares ved din stol. Ikke ta med drikkeflaske.
- Husk håndvask! Vi har antibac.
- Ta med klut til oppsamling av kondens fra instrumenter.
- Følg anvisninger fra Korpsleder, Dirigenter og Korpsassistenter.

Korpsassistenter skal:

- Før øvelsen: MED HANSKER ta bort bord og sette dem isolert i rommet, og sette frem stoler med god avstand - hele rommet skal brukes.
- Navneoversikt over ALLE som er tilstede må føres (både barn og voksne). Leveres til korpsleder.
- Etter øvelsen: MED NYE HANSKER vaske alle stoler, sette på plass bord og tørke over disse.

For musikanter, instruktører, foresatte og andre i HSMK gjelder følgende for enkeltøvelser:

- Ikke kom hvis du eller noen i din familie er syke.
- Ved sykdom, karantene eller ved mistanke om sykdom endres øvelsen umiddelbart og automatisk til videoundervisning dersom man orker det - gi beskjed til instruktør eller elever så tidlig som mulig. Avtal type medium med instruktør (Teams, Zoom, Skype, FaceTime etc.)
- Hold avstand til alle andre - minst 1 meter, helst mer. Gjelder også i pausene, både inne og ute!
- De 3 korpsene (Hovedkorps, Juniorkorps, Aspirantkorps) regnes som 3 separate faste grupper som ikke skal ha nærkontakt med andre grupper.
- Ingen foreldre, foresatte, søsken, venner eller andre kan bli med inn på skolen. Barna kommer ut etter øvelsen.
- Det er ikke tillat å bevege seg rundt inne på skolen. Kun øvingsrommene og nærmeste toalett skal benyttes.
- Alle musikantene har faste plasser på øvelsene.
- Alle pakker opp instrumentet ved sin stol.
- Alle dine saker (sekk, jakke og instrumentkasse) må oppbevares ved din stol. Ikke ta med drikkeflaske.
- Husk håndvask! Vi har antibac.
- Ta med klut til oppsamling av kondens fra instrumenter.
- Følg anvisninger fra Instruktør, Korpsleder, Dirigenter og Korpsassistenter.
-

Registrering av oppmøte og nærkontakter

Samspill

Korpsassistenter noterer oppmøte på samspilløvelser i Hovedkorpset, Juniorkorpset og Aspirantkorpset.

Det skal angis hvem som sitter hvor i lokalet, slik at nærkontakter kan identifiseres. Alle musikanter, dirigenter, korpsassistenter og andre voksne som er til stede skal noteres.

Styreweb har oppdatert kontaktinfo til alle medlemmer og personell.

Oppmøtelister leveres til korpsleder.

Enkeltøvelser

Respektive instruktør noterer oppmøte på enkeltøvelser for alle musikanter. Alle musikanter, instruktører og andre voksne som er til stede skal noteres.

Styreweb og www.hsmk.no har oppdatert kontaktinfo til alle medlemmer og instruktører.

Oppmøtelister leveres til styreleder.

Varsling ved sykdom

Dersom en musikanter, instruktør, dirigent, korpsassistent, korpsleder eller annen voksen som har vært til stede på en HSMK-øvelse, tester positivt på Covid-19, skal vedkommende sørge for at korpsleder og styreleder informeres ASAP.

Korpsleder og styreleder har oversikt over aktuelle datoer og hvilke personer som i HSMK-sammenheng har vært i nærkontakt med den smittede. Disse avgjør sammen med smittesporingsteam hvilke personer som skal kontaktes, og overleverer sporsingslister som etterspørres.

Styreleder og korpsleder avgjør hvordan videre informasjon til øvrige i HSMK skal gis.

Henvisninger

Les mer her:

- Veileder for musikkøvelser:
<https://www.musikk.no/nmr/om-oss/medlemsorganisasjoner/ressurser-for-medlemmer/veileder-smittevern-for-musikkøvelser>
- Smittemåte og symptomer
<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta-og-kunnskap-om-covid-19/fakta-om-koronavirus-coronavirus-2019-ncov/?term=&h=1#smittemaate>